

LVO Bondestam Orian, Lampinen Risto 02.06.2015

Asia

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICESin suositukset vuoden 2016 TAC:sta Itämeren kalakannoille

Kokous

Kalastus (EU17)

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICESin suositukset vuoden 2016 TAC:sta Itämeren kalakannoille muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2016 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antaa ehdotuksensa elokuun loppupuolella. Suomen ennakkovaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta Suomelle keskeisten kalakantojen TAC:sta.

Valtioneuvoston kantaPeruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2016 siten, että kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) mukaisesti saavutettaisiin EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan perusasetuksen 1380/2013 tavoitteiden mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

Tämä tulee toteuttaa siten, että kalastusmahdollisuuksien vahvistaminen perustuu ICES:n neuvon mukaisesti MSY kalastuskuolevuuden vaihteluväleihin. Vaihteluvälit tulevat sisältymään silakka-, kilohaili- ja turskakantoja koskevaan monivuotiseen suunnitelmaan (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus). Monivuotinen suunnitelmaehdotus on parhaillaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission kolmikantaneuvotteluissa.

Suomenlahden lohen sekä Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:t

Suomen tavoitteena on lohikantojen hyödyntäminen MSY:n mukaisesti sekä ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä lohenkalastus. Siksi Suomi pyrkii löytämään yhteisymmärryksen komission ja muiden Itämeren jäsenvaltioiden kanssa Suomenlahden lohen TAC:sta sekä Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:sta pyrkien noudattamaan ICES:n tieteellistä neuvoa, joka on Suomenlahden lohen osalta noin 9 794 – 11 800 lohta sekä pääaltaan ja Pohjanlahden osalta noin 89 320 – 116 000 lohta.

Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:n määrityksessä otetaan huomioon ICES:n arviot ei-toivotusta saaliista, raportoimattomasta saaliista ja väärinraportoidusta saaliista.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta, ja jos sellaista todennetaan, se viipymättä ja kokonaan eliminoidaan.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (Selkämeren silakka 0,11 – 0,18) ylärajan mukaisesti siten, että TAC olisi 120 872 tonnia (Selkämeri 114 231 tonnia + Perämeri 6 641 tonnia), joka olisi 24 %:in pienennys kuluvan vuoden TAC:iin verrattuna.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (0,16 – 0,28) mukaisesti siten, että TAC olisi kuluvaa vuotta suurempi.

Muiden silakkakantojen TAC:t

Suomi kannattaa Riianlahden silakkakannan ja läntisen silakkakannan TAC:ien vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälien (Riianlahti 0,24 – 0,38 ja läntinen 0,23 – 0,41) mukaisesti.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (0,19 – 0,27) suuntaisesti siten, että se voidaan saavuttaa vuonna 2017.

Turskakantojen TAC:t

Itäisen turskakannan tilaa ei ole voitu analysoida tarkasti eikä ICES ole voinut suositella kalastuskuolevuuden vaihteluväliä kannalle. Suomi kannattaa itäisen turskakannan TAC:in pienentämistä.

Suomi kannattaa läntisen turskakannan TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisen kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (0,11 – 0,32) suuntaisesti siten, että se voidaan saavuttaa vuonna 2017.

Muuta

Suomi nostaa sopivissa asiayhteyksissä esiin Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen ja lohen merialueen vapaa-ajankalastukseen liittyvät ongelmat.

Pääasiallinen sisältö

Tausta

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 29.5.2015 suosituksensa vuoden 2016 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n suositukset muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2016 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antaa ehdotuksensa elokuun loppupuolella. Suomen ennakkovaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta Suomelle keskeisten kalakantojen TAC:sta.

Kalakantakohtaiset suositukset

Kalakanta	EU TAC 2015	Suosittelun TAC 2016 vaihteluväli
Pohjanlahden silakka	158 470 tonnia	78 975 - 120 872 tonnia ^a
Pääalt. ja Suomenl. silakka	163 451 tonnia	150 000 - 250 000 tonnia
Riiianlahden silakka	38 780 tonnia	20 163 - 30 512 tonnia
Kilohaili	213 581 tonnia	153 000 - 212 000 tonnia
Pääaltaan/Pohjanlahd. lohi	95 928 lohta	89 320 - 116 000 lohta ^b
Suomenlahden lohi	13 106 lohta	9 794 - 11 800 lohta ^c
Itäinen turska	51 429 tonnia	29 220 tonnia
Läntinen turska	15 900 tonnia	3 221 - 8 618 tonnia

^a Pohjanlahden silakan TAC koostuu Selkämerelle suositetusta 72 334 - 114 231 tonnista ja Perämerelle suositetusta 6 641 tonnista.

^b Suositukseen sisältyy arvio vuoden 2014 mukaisista ei-toivotuista, raportoimattomista ja väärinraportoiduista saaliista. Ei-toivottu saalis (10 %) (hylkeen vahingoittama tai alamittainen lohi) tulee ottaa huomioon vahvistettaessa TAC:ia poisheittokiellon mukaisesti. Lisäksi suositukseen sisältyy raportoimatonta (7 %) ja väärinraportoitua (6 %) saalista, jonka esiintymistä vuonna 2016 tulee harkita TAC:ia vahvistettaessa. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 89 320 – 116 000 lohta.

^c Suositukseen sisältyy arvio vuoden 2014 mukaisista ei-toivotuista ja raportoimattomista saaliista. Ei-toivottu saalis (10 %) (hylkeen vahingoittama tai alamittainen lohi) tulee ottaa huomioon vahvistettaessa TAC:ia poisheittokiellon mukaisesti. Lisäksi suositukseen sisältyy raportoimatonta saalista (7 %), jonka esiintymistä vuonna 2016 tulee harkita TAC:ia vahvistettaessa. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 9 794 – 11 800 lohta.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävästi enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. ICES:n suositusten (MSYBtrigger ja Fmsy pistearvo) perusteella Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakkakanta sekä läntinen silakkakanta ovat molempien muuttujien osalta tavoitetilassa. Selkämeren silakkakannan tilaa koskeva analyttinen arvio muuttui vuodesta 2014 siten, että kutukannan koko on tavoitetilassa, mutta sen

kalastuskuolevuus on hieman MSY tasoa suurempi. Myös kilohailikannan ja Riianlahden silakkakannan kutukannan koot ovat tavoitetilassa, mutta niiden kalastuskuolevuus on MSY tasoa suurempi.

ICES on myös antanut vaihteluvälejä MSY mukaiselle kalastuskuolevuudelle. Nämä tulevat sisällyttämään silakka-, kilohaili- ja turskakantoja koskevaan monivuotiseen suunnitelmaan (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus). Jatkossa neuvosto vahvistaa kalastusmahdollisuudet näiden vaihteluvälien perusteella siten, että ne saavutetaan viimeistään vuonna 2020. Selkämeren silakkakantaa, Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakkakantaa sekä läntistä silakkakantaa hyödynnetään jo nyt ICES:n suosittelemien kalastuskuolevuuden vaihteluvälien mukaisesti.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat (Tornionjoki, Kalix, Pite, Åby, Byske, Ume/Vindel), jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Heikkoja lohikantoja ovat erityisesti Rickleån, Kågeälven ja Öreälven Pohjanlahdella ja monet kannat Itämeren pääaltaalla. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet elpymisen merkkejä. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella.

ICES tuo neuvossaan myös esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Näiden kantojen elvyttäminen edellyttää pitkäaikaisia toimia kuten kalastusrajoituksia jokisuissa ja jokialueilla, elinympäristöjen kunnostuksia ja vaellusesteiden poistamista. ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. ICES toteaa kuitenkin meritaimenta koskevassa neuvossaan, että meritaimenen kohdennettua kalastusta ja joutumista sivusaaliiksi muussa kalastuksessa tulisi vähentää Pohjanlahdella ja eteläisellä Itämerellä villien meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä.

ICES toteaa, että se ei voi antaa analyttistä arviota itäisen turskakannan tilasta. Tästä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen kiintiön pienentämisestä. Läntinen turskakanta ei ole MSY tavoitteen mukainen, kalastuskuolevuus on liian korkea ja kutukanta liian pieni.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Oikeusperusta komission elokuussa annettavalle ehdotukselle on SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 2.6.2015

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

TAC:ien vahvistaminen neuvoston toimesta ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Suomen tavoitteiden toteutuminen TAC:na pienentäisi Suomen silakan yhteenlasketut kalastusmahdollisuudet. Myös kilohailikiintiö pienenesi hieman nykyisestäään. Kuluvan vuoden silakan ja kilohailin kalastusmahdollisuudet eivät Itämeren pääaltaalla ja Suomenlahden avomerellä ole riittäneet ja kalastusta on jouduttu rajoittamaan merkittävästi. Voidaan kuitenkin arvioida, että Saaristomerellä ja Suomenlahden rannikkovesissä silakkaa troolaavien kalastusyriyten toimintamahdollisuudet paranisivat kuluvaan vuoteen verrattuna. Pienempi silakkakiintiö Pohjanlahdella ei juuri vaikuttaisi kalastukseen, koska kuluvan vuoden kiintiö on tarvetta suurempi. Raaka-aineen tarjonta silakan jalostusyriyksille ja rehuksi sekä vientiin säilyisi suunnilleen nykyisellä tasolla.

Turskakantojen kalastusmahdollisuuksien pienentyminen ei olennaisesti vaikuttaisi niitä hyödyntävien kalastusyriyten toimintamahdollisuuksiin, koska jo turskan pieni koko ja alhainen hinta vaikuttavat kielteisesti markkinatilanteeseen. Tästä johtuen Suomen turskakiintiöitä ei vuonna 2015 toistaiseksi juuri ole hyödynnetty.

Lohen kalastusmahdollisuuksien säilyminen suunnilleen nykytasollaan pitäisi myös niitä hyödyntävien ammattikalastajien toimintamahdollisuudet ennallaan ja edistäisi lohien nousua jokiin ja niissä harjoitettavaa vapaa-ajankalastusta ja kalastusmatkailuelinkeinoa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssä kolmena edellisenä vuonna voineet päästä yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta lukuun ottamatta lohien TAC:eja. Itämeren pääaltaalla loheen kalastukseen osallistuvat jäsenvaltiot (Puola ja Tanska) ovat halunneet ylläpitää Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohien TAC:n tasoa, kun Suomi ja Ruotsi ovat halunneet noudattaa ICES:n tieteellistä suositusta siitä.

Asiakirjat

ICES suositukset (Advice May 2015)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 62458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 62494

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	kalastus
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, YM
